

Veranderende denkbeelden in de psychotherapie

Interactionele Vormgeving in actie

Een boek van Hilde Vleugels en Bruno Van den Bosch, uitgegeven bij Standaard Uitgeverij, 209 pagina's.

"Een boek voor psychotherapeuten en al wie mensen begeleidt of een studierichting volgt die daartoe opleidt. Tegelijk is het bestemd voor degenen die buiten hun beroep belangstelling hebben voor zelfverwerkelijking en integratie."

Venster op de wereld

Dit boek schetst een breed beeld van de wereld van vandaag, en hoe therapie daarin past. Het is erg erudiet en tegelijk bijzonder geschikt om vele mensen te laten kennismaken met de bronnen van het I.V.-gedachtegoed, omdat het op een aangename wijze verlicht is met casusmateriaal, citaten, gedichten en heldere figuren die het geheel mooi maken.

We mogen via dit werk kijken door het I.V.-glasraam en de talrijke perspectieven die erin vervat zijn. Al lezend kom je voorbij de filosofische basis van onze postmoderne wereld. Het kader van Ken Wilber wordt uitgespit en concreet gemaakt, de I.V.-driehoek wordt aan alle kanten belicht en komt tot leven. De vele schetsen maken dat het toch weer meer in mijn hersens blijft hangen.

Basiswerk

Het is een waar geschenk uit de hemel voor de I.V.-student dat zal helpen bij verwerking en integratie van het vele dat er onder de zon is in therapieland en bij het vinden van de eigen plek.

De doorwinterde I.V.-therapeut vindt er veel vertrouwd materiaal, en wordt hier en daar blij verrast door de diepere uitwerking ter gelegenheid van dit nieuwe geesteskind.

Ook voor de algemene lezer is het boek vlot leesbaar en wat het zo interessant maakt is dat het een waaier biedt aan ruime informatie en diepgaande kennis terwijl het ook helemaal menselijk blijft. Als lezer heb ik me in dit boek ook als mens "erbij horend" gevoeld.

Hoofd, hart en handen

Het is ook een belangrijk integratief boek vanuit een ander standpunt: het geeft niet alleen de basis weer van hedendaagse zienswijzen over psychotherapie, maar het

integreert ook die brede cognitieve basis met het hart (de attitude en rapport) en de handen: onze dagelijkse praktijk en de vele casusvoorbeelden.

Voor mij persoonlijk kan dit stuk niet genoeg benadrukt worden: kijken met het hart is waarlijk dieper kijken. Slechts goede rapport en een zorgzame attitude draagt therapie en genezing. Het krijgt ruime aandacht in dit boek, en er worden veel boeiende thema's aangesneden en praktisch uitgewerkt.

Een bezielde boek

Maar het boek heeft ook een "ziel": er staan mooie uitspraken in, het beroert, het leeft.

Een ruim perspectief

Etienne is 62 jaar. Hij is door zijn vrouw gestuurd. Voor hem hoeft deze therapie niet echt. Hij lijdt al zijn hele leven aan het tourettesyndroom en heeft zich ermee verzoend. Hij vertelt dat zijn vrouw het nog steeds erg vindt als hij niet uit zijn woorden kan komen of ongecontroleerde bewegingen maakt. Etienne is lector in een evangelische gemeente. Hij heeft geleerd om ondanks zijn beperking toch voor een publiek te spreken. Om zijn vrouw een plezier te doen zou hij het laatste deel van zijn leven klachtenvrij willen zijn. 'Kan therapie mij genezen?' vraagt hij. De therapeut kan geen beloftes doen. Toch wil hij het een kans geven.

De therapeut verplaatst zich zoveel mogelijk in de taal en cultuur van de cliënt als hij de volgende vraag stelt: 'Heb je God al gevraagd om je te genezen?' 'Nee', antwoordt Etienne. 'Ik heb al verschillende mensen zien genezen nadat we het in onze gemeente samen aan God hadden gevraagd. Maar ik kan zoiets toch niet voor mezelf vragen?' Voor de therapeut is de wereld van deze cliënt een onbekende omgeving. Het verrast hem dat Etienne zijn eigen hulpbronnen niet gebruikt om zijn klachten aan te pakken. Het verdere verloop van de therapie sessie gaat erover of Etienne dit nu al dan niet mag vragen aan God en wat God van zijn vraag zou vinden. Etienne verlaat de therapieruimte met de belofte dat hij het zal bespreken met zijn vrouw.

De volgende therapie sessie komt hij lachend binnen. 'Er is een wonder gebeurd!' roept hij uit. De therapeut kijkt verbaasd en vraagt: 'Ben je genezen?' 'Nee,' zegt hij, 'maar ik heb wel een nieuwe vrouw.' Hij vertelt dat hij en zijn vrouw tot de conclusie waren gekomen dat ze God hierover mochten aanspreken. Toen ze samen gingen bidden voor zijn genezing, deed zijn vrouw na vijf minuten haar ogen weer open en zei: 'Jij mag zijn wie je bent. Ik wil geen andere man. Ik wil alleen maar jou.' Etienne kijkt de therapeut met een stralende blik aan en zegt: 'Gods wegen zijn ondoorgrondelijk.'

Het stuk van de ziel is uiteraard ook het transpersoonlijk element dat erin steekt, het verbindt ons met iets waar we geen woorden voor hebben en waar we toch af en toe aan raken.

Niet voor niets wordt het I.V.-gedachtegoed gedragen door een gegronde spiritualiteit, er is contact met de adem, met het lichaam, met de stilte en dat wat er in onze kern aanwezig is. Er is ruimte voor rust en niet weten. Het is niet het zoveelste puur informatieve boek.

Integratie in eenvoud

Het is een boek met aandacht voor luisteren en niet weten, voor eenvoud. Het maakt een mooie weg van kennen en wat kan gekend worden, naar het voelen en symboliseren om uit te komen bij datgene waar geen woorden voor zijn. Een mooiere integratie is nauwelijks denkbaar.

'Wanneer je ernaar streeft Het te kennen, kun je Het niet zien.
Je kunt Het niet vastgrijpen,
Maar evenmin kun je Het verliezen,
Niet in staat zijnde Het te verwerven, verwerf je Het.
Wanneer je zwijgt, spreekt Het.
Wanneer je spreekt, zwijgt Het.'

De grote poort staat wijd open om aalmoezen uit te delen,
En geen menigte verspert de weg.'

Parel

Voor wie nog op zoek is naar een geschikt eindejaarscadeau voor een I.V.-student of iemand in de familie die op zoek is naar zelfontplooiing, lijkt dit boek me een absolute aanrader: vanwege zijn brede basis spaart het je een hoop literatuur uit en helpt het je op weg naar integratie. De verklarende woordenlijst achteraan en de ruime literatuuropgave maken het een mooi startpunt voor de eigen verdieping. Op de voorkant een kunstwerk van huiskunstenaar Theo en van binnen de diepere kern... een parel.

De "pareluitreikers"

aanwezig op de boekvoorstelling
op 2 december 2008 in het Zuiderpershuis te Antwerpen